

Mfv.I.10.735/2013/11.

A Kúria a dr. Bagossy Attila ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Magyar László ügyvéd által képviselt alperes ellen rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál 2.M.349/2012. szám alatt megindított és másodfokon a Debreceni Törvényszék 2.Mf.20.799/2013/3. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2014. november 12. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Debreceni Törvényszék 2.Mf.20.799/2013/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget. A felülvizsgálati eljárásban a teljes mértékben pervesztes felperes pártfogó ügyvédjének díját, valamint a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s

A felperes keresete az alperes által közölt rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítására, eredeti munkakörbe történő visszahelyezésére irányult.

A Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.349/2012/12. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította, kötelezte az alperes javára perköltség megfizetésére. Megállapította, hogy a felperes pártfogó ügyvédjének díját és a kereseti illetéket az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 1973. óta betanított munkásként állt az alperesnél és a jogelődjénél alkalmazásban. Munkavégzésének helye a munka jellegéből eredően változó volt: a keverő-, a vetőmag-, a szárítóüzemben, a tárházban dolgozott az adott egységnél szokásos munkarendben.

2012. május 18-án az üzemelési ágazat vezetője, N.S. 7 óra 15 perckor kérte a keverőüzem műszaki vezetőjének, Sz.GY.-t, majd a keverő-, szárítóüzem vezetőjét és a felperes felett munkáltatói jogkört gyakorló B.S.-t, hogy a szombati vegyszerezési munkálatokhoz egy embert biztosítsanak a számára. A két vezető egymással egyeztetett, és Sz.GY. a felperest jelölte meg átirányítandó munkavállalóként, ezért felszólította, hogy a további egyeztetés végett haladéktalanul jelenjen meg N.S.-nél.

A felperes ekkor sürgős munkára hivatkozással közölte, hogy nem megy át N.S.-hez. Sz.GY. 12 óra körül ismételten felszólította a felperest, hogy beszélje meg N.S.-vel az átirányítás részleteit. A felperes ezt követően is kijelentette - az ok megjelölése nélkül -, hogy nem hajlandó az egyeztetésre, és kifogásolta, hogy neki kell mennie a másik ágazatba dolgozni. A kora délutáni órákban a B.S. és Sz.GY. által írásban elkészített átirányításról szóló tájékoztató

átvételét a felperes megtagadta. Ekkor közölte B.S.-vel, hogy szombaton (másnap) magánjellegű elfoglaltság miatt nem tud munkát végezni. Ezt követően a munkahelyét elhagyva az alperes igazgatójához fordult, aki N.S.-hez küldte, ahol a felperes 14 óra 30 perckor jelent meg.

N.S. részletesen tájékoztatta a felperest, hogy másnap milyen jellegű munkákat kellene elvégeznie. A felperes a már korábban megszervezett családi programra hivatkozással a munkavégzést nem vállalta, de azt igen, hogy hétfőn az átirányított munkaterületen megjelenik. Miután a délutáni időpontban már másnap reggelre munkavállalót nem lehetett találni, N.S. kérte a felperest, hogy a reggeli órákban 2-4 tartály vizet vigyen ki a munkaterületre, utána részt vehet a családi programon. A felperes ezt nem fogadta el, a hétfőn nem jelent meg munkavégzésre, csak hétfőn kívánt munkába állni, de azt a munkáltató nem engedte.

2012. május 21-én B.S. által aláírt rendkívüli felmondással a munkáltató a felperes munkaviszonyát megszüntette. Az indoklás a 2012. május 18-án történtek leírását tartalmazta, valamint azt, hogy a felperes a szombati napon nem jelent meg munkavégzésre. Az intézkedést az alperes az 1992. évi XXII. tv. (régi Mt.) 96. § (1) bekezdés b) pontjára alapította.

Az elsőfokú bíróság a felperes és B.S. egybehangzó nyilatkozata alapján megállapította, hogy a felperes felett a jogviszony megszüntetésre vonatkozó munkáltatói jogkörrel B.S. rendelkezett függetlenül a felperes jogi képviselője ezzel ellentétes tényállításától.

A felperes nem vitatta, hogy az alperes utasítása jogszerű volt, amelynek a felperes az Mt. 103. § (1) bekezdés a) és b) pontja, valamint a 104. § (1) bekezdés alapján köteles lett volna eleget tenni. Az utasítás megtagadásával legalapvetőbb munkaköri kötelezettségét jelentős mértékben, szándékosan megszegte alapos indok nélkül. Nem tett továbbá eleget az Mt. 3. § (1) bekezdésében foglalt együttműködési kötelezettségének sem, amikor az első szóbeli felszólítás ellenére csak délután közölte a szombati akadályoztatását, így a munkáltatónak nem volt lehetősége e közlésre tekintettel a munkát átszervezni.

Függetlenül attól, hogy a munkáltató intézkedése az Mt. 96. § (1) bekezdés b) pontját jelölte meg, tartalmában az a) pontban foglaltaknak felelt meg. A jogszabály e téves megjelölése azonban nem eredményezi a jognyilatkozat jogellenességét a bírói gyakorlat szerint, valamint az Mt. 96. § (2) bekezdésben foglalt előzetes védekezés lehetőségének elmulasztása sem.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Debreceni Törvényszék 2.Mf.20.799/2013/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kötelezte a felperest az alperes javára fellebbezési költség megfizetésére. Megállapította, hogy a felperes pártfogó ügyvédjének másodfokon felmerült díja teljes egészében a felperes terhére esik.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság döntését a Pp. 253. § (2)

bekezdés, 254. § (3) bekezdés alapján helyes indokainál fogva hagyta helyben.

A fellebbezésre reagálva hangsúlyozta, hogy az alperes SzMSz-ének pontja egybehangzóan B.S. üzemvezető 2005. július 26-án kelt munkaköri leírása IV. pontjával alátámasztja, hogy a felperes munkaviszonyt megszüntetni jogosult munkáltatói jogkör- gyakorlótól származik a rendkívüli felmondás. A felperes átirányítására az ő magatartására visszavezethető okból nem került sor, de annak megvalósulása sem érintené a jogviszony megszüntetése tekintetében a munkáltatói jogkör gyakorlójának személyét.

A Pp. 235. § (1) bekezdésbe ütközően állított új tény a felperes a fellebbezésében, miszerint az átirányítása nem volt jogszerű. Ezzel saját, első fokon tett előadásával is szembehelyezkedett.

A felperes azzal, hogy a közvetlen felettesének utasítására N.S. ágazatvezetőt haladéktalanul nem kereste fel, maga teremtetett olyan helyzetet, amely később a munkaviszonya rendkívüli felmondással történő megszüntetését eredményezte. Akadályoztatását ugyanis olyan időben közölhette volna a munkáltatóval, amikor a vezető a munkavégzés érdekében a szükséges intézkedéseket még megtehetette volna, de az alperes a késői közlés ellenére is próbált a felperesre nézve is kedvező megoldást keresni, azonban a felperes ezen munkáltatói intézkedésnek sem tett eleget.

A felperes a munkáltató utasítását már akkor megtagadta, amikor nem a munkáltató által megjelölt, hanem az általa választott időpontban, többszöri felszólítást követően jelent meg N.S. ágazatvezetőnél. A kötelezettségszegése oly mértékben súlyos és szándékos, hogy annak értékelésénél sem a munkaviszony fennállásának időtartama, sem a felperes munkavégzésének megfelelése nem volt értékelhető.

Az elsőfokú bíróság helyesen értékelte a tartalma alapján a rendkívüli felmondást az Mt. 96. § (1) bekezdés a) pontján alapulónak.

A bírói gyakorlat szerint a kollektív szerződésben a rendkívüli felmondást megalapozó esetek felsorolása csak példálózó jellegű lehet, de az Mt. rendelkezéseinek alkalmazását nem korlátozhatja.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletnek az elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezésével a jogszabályoknak megfelelő új határozat hozatalát, avagy az ügyben eljáró elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

Hivatkozása szerint a jogerős ítélet az Mt. 96. § (1) bekezdés a) és b) pontjába ütközik. A munkáltatói utasítást ugyanis nem tagadta meg, hanem azt csak késve teljesítette, a szombati napra vonatkozó akadályoztatását pedig a feletteseinek jelezte. Kötelezettségszegésének a tárgyi súlya a rendkívüli felmondást nem indokolja.

A munkáltató munkaügyi szabályzata szerint az átirányítás és a rendkívüli munkavégzés a munkavállalóra nézve aránytalan sérelemmel nem járhat. Ezért a munkáltatónak figyelemmel kellett volna lennie

a hétvégi elfoglaltságára.

Az igazgatósági határozattal elfogadott munkaügyi szabályzat szerint 3 nap igazolatlan mulasztás tekinthető rendkívüli felmondásra okot adó körülménynek. Az Mt. 13. § (3) bekezdésébe ütköző módon nem vették az eljáró bíróságok e rendelkezést figyelembe annak ellenére, hogy a munkavállalóra kedvezőbb feltételt állapított meg. Sérült továbbá az Mt. 96. § (3) bekezdése, amely felhatalmazza a kollektív szerződést, illetőleg a munkaszerződést a jogkövetkezményt megalapozó esetek meghatározására. Nem volt tehát akadálya annak, hogy a munkáltató a rendkívüli felmondás tekintetében önmagára nézve korlátozó szabályt alkosson.

A rendkívüli felmondás jogszerűségének megítélésénél nem vették figyelembe a hosszú munkaviszonyát és azt, hogy az utasításokat mindig teljesítette, a munkáltató a munkájával meg volt elégedve.

A rendkívüli felmondás az Mt. 96. § (1) bekezdés b) pontjára utal - alaptalanul -, ugyanis felajánlották a részére az ismételt foglalkoztatást.

A munkáltató sértette meg az együttműködési kötelezettségét, mert a munkavállaló kérését nem vette figyelembe, de a munkáltatói jogokat sem gyakorolta rendeltetésszerűen. Az ítéletek ezért sértik az Mt. 3. és 4. §-ában foglaltakat.

Nem lehetett volna mellőzni az Mt. 96. § (2) bekezdésben foglalt előzetes védekezés lehetőségének biztosítására vonatkozó kötelezettséget.

A rendkívüli felmondás nem az arra jogosult személytől származik. B.S. ugyanis a szárítóban foglalkoztatott alkalmazottak fölött volt munkáltatói jogkörgyakorló. A felperes átirányításával azonban a jogköre felette megszűnt.

Fenntartotta a korábbi, vegyszerezéssel kapcsolatos álláspontját abban a körben, hogy a munkáltató előírást szegett.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában történő fenntartására, a felperes perköltségben marasztalására irányult.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felülvizsgálati kérelem önálló jogorvoslati kérelem. Ezért abban pontosan elő kell adni a jogszabálysértés megjelölése mellett, hogy a fél a jogerős határozat megváltoztatását mennyiben és milyen okból kívánja. Ezért a Kúria nem a korábbi beadványokban foglalt hivatkozást, hanem a felülvizsgálati kérelemben konkrétan megjelölt indokokat vizsgálhatja [Pp. 270. § (2) bekezdés, 272. § (2) bekezdés, BH.1995.99.].

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a vegyszerezéssel kapcsolatos jogi érvelését nem adta elő, így azt a Kúria nem vonhatta vizsgálódási körébe.

Az eljáró bíróságok a rendkívüli felmondást helyesen értékelték annak tartalma alapján [1959. évi IV. tv. 207. § (1) bekezdés], annak az Mt. 96. § (1) bekezdés b) pontjára vonatkozó téves utalás ellenére az Mt. 96. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt minősített

kötelezettségszegésre alapított munkáltatói intézkedésként, és helyesen állapították meg, hogy az tartalmilag az Mt. 103. § (1) bekezdés a) és b) pontja, valamint a 104. § (1) bekezdés megsértésére hivatkozott.

Jogszerűen vizsgálták továbbá azt is a felperes munkavállaló vétkességének megítélésekor, hogy a felek az együttműködési kötelezettségüknek mennyiben és hogyan tettek eleget (BH.2014.157.). E körben alaptalanul hivatkozott a felperes a munkáltató együttműködési kötelezettsége [Mt. 3. § (1) bekezdés] megszegésére. Az eljáró bíróságok erre vonatkozóan helyesen foglaltak állást, döntésüket a bizonyítékok Pp. 206. § (1) bekezdésben foglalt jogszerű mérlegelésével a Pp. 221. § (1) bekezdésben foglalt indokolási kötelezettségüknek eleget téve jogszerűen alátámasztották, értékelve a szombati napra vonatkozó elfoglaltságról tett felperesi előadás időpontját, és a munkáltató ezzel kapcsolatos javaslatát is.

A felperes alaptalanul sérelmezte az Mt. 13. § (3) bekezdésének és 96. § (3) bekezdésének a megsértését, mivel az igazgatósági határozattal elfogadott munkaügyi szabályzat nem minősül kollektív szerződésnek.

A bírói gyakorlatnak megfelelően (BH.2005.33.) értékelték a bíróságok az alperes részéről az Mt. 96. § (2) bekezdésben foglalt kötelezettség elmulasztását is.

A felperes alaptalanul állította az Mt. 74. § megsértését is. A munkáltatói jogkörgyakorló személyére vonatkozóan az alperes SzMSZ-ében és B.S. munkaköri leírásában foglaltakat, valamint az átirányítás megvalósulásának hiányát, továbbá a felperes és képviselője által tett ellentétes tényelőadást.

A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdés alapján hatályában fenntartotta.

A Pp. 78. § (1) bekezdés alapján kötelezte a pervesztes felperest az alperes felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére.

A felperest megillető munkavállalói költségkedvezmény folytán a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-ra tekintettel a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

A teljes mértékében pervesztes felperes pártfogó ügyvédje díjának viseléséről szóló rendelkezés a Pp. 87. § (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2014. november 12.

Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, előadó bíró

Dr. Tallián Blanka s.k. bíró, Dr. Bagjos Csaba s.k. bíró

A kiadmány hiteléül: Nné tisztviselő